

WIJEREN UIT HET NAARDERMEER

door Joséphine Th. Koster (Leiden)

(ontv. 24 juni 1959)

In het Jaarboek van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland van 1923-1928, p.133-142, vermeldt Prof. Stomps een aantal soorten van wieren, die gedurende 40 tochten zijn verzameld. Op een excursie, die op 4 juni jl. door Mevr. A.J. Gorter - Ter Pelkwijk en mij werd gemaakt, werd geen van deze soorten aangetroffen, tenzij zij nog te vinden zijn onder de tot nu toe niet gedetermineerde Cladophora-, Oedogonium- en Spirogyra-soorten. Op deze excursie werden gevonden:

CYANOPHYCEAE:

Nostoc sphaericum Vauch. ex Born. & Flah. - Veertig Morgen, drijvend.

Lyngbya kützingii Schmidle - Veertig Morgen, op tussen *Ranunculus* (*Batrachium*) drijvende *Cladophora*:

CHLOROPHYCEAE:

Chaetophora elegans (Roth) Ag. - Veertig Morgen, op bladsteel van *Nuphar luteum*.

Oedogonium grande Kütz. - Veertig Morgen, drijvend tussen *Ranunculus* (*Batrachium*), met epiphytische *Lyngbya kützingii*.

Aegagropila frölichiana Kütz. (syn.: *Aegagropila holsatica* Kütz.) - Mennegat, bij de oever, drijvend en op de bodem liggend in een laag, ongeveer 1 m diep, op een zeer winderige plaats, expositie zuid.

CHARACEAE:

Chara aspera Willd. - bij „De Elshof“, op de bodem een zeer dichte vegetatie vormend, $\frac{3}{4}$ m en dieper onder water. Deze soort was reeds uit het Naardermeer bekend (zie H.D. Verdam, *The Netherlands' Charophyta*, in *Blumea* 3, 1938, p.28).

P. Leentvaar (D.L.N. 61, 1958, p.151-154) nam in april 1958 een aantal monsters uit het Naardermeer. In de op 4 juni door mij genomen planktonmonsters werden soorten gevonden, die alle ook door Leentvaar vermeld worden, en bovendien *Anabaena flos-aquae*. Uit het op 4 juni verzamelde plankton werden gedetermineerd:

CYANOPHYCEAE: *Anacystis cyanea* (Kütz.) Drouet & Daily (= *Microcystis aeruginosa* Kütz.); CHLOROPHYCEAE: *Pediastrum duplex* Meyen, *Scenedesmus quadricauda* (Turp.) Bréb., *Mougeotia* (steriel); DIATOMEAE; verder Rotatoria en Crustaceae - Wijde Blik.

CHLOROPHYCEAE: *Eudorina elegans* Ehrenberg, *Pediastrum boryanum* (Turp.) Menegh. - zijtocht van Veertig Morgen.

CYANOPHYCEAE: *Anabaena flos-aquae* Bréb. ex Born. & Flah.; CHLOROPHYCEAE: *Eudorina elegans*, *Pediastrum boryanum*, *Scenedesmus quadricauda*, *Mougeotia* (steriel), *Spirogyra* (steriel); CHRYSOPHYCEAE: *Tribonema*; DIATOMEAE; verder Rotatoria en Crustaceae - parallel-sloot van Hoogtocht (niet schoon gemaakt).

Het zoutgehalte van het water van het Naardermeer is sinds de afsluiting van de Zuiderzee in 1932 gedaald. Het water, dat, zoals Leentvaar vermeldt, in 1942 nog brak was, is nu volgens hem zeer waarschijnlijk zoet. Prof. Stomps was van mening, dat het zoutgehalte van het Naardermeer toentertijd het voorkomen van Cyanophyceae in de weg stond: "blauwwieren komen anderzijds in zout water niet voor". Indien dit zo was, hoe zouden dan P. Frémy zijn 235 pagina's dikke boek "*Les Cyanophycées des côtes d'Europe*" (over op door zeewater overspoelde plaatsen en op zeeieren groeiende blauwwieren) en A. Lindstedt zijn 122 pagina's tellende werk "*Die Flora der marinen Cyanophyceen der Schwedischen Westküste*" hebben kunnen schrijven?

Door Mevr. A.J. Gorter - ter Pelkwijk werd op 27 sept. een *Nitella* uit het Naardermeer (beschutte ondiepe baai, tussen "De Elshof" en Kale dijk) verzameld, die de in Nederland zeldzame *Nitella hyalina* (DC.) Ag. bleek te zijn. Tot nu toe werd deze soort alleen in Friesland (Drachten, Veenwouden) gevonden.